

A Villanygyár dolgozói olcsó és demokratikus állampévezetet követelnek és tiltakoznak az egyetemi reakció ellen

Hétfőn a Világítási Vállalat dolgozói szokás szerinti közös pártnapra gyűltek össze. Az üzemi bizottság megválasztásáról szóló jelentést az üzemi munkássága tudomásul vette. Eszerint a Villanygyár üzemi bizottságának tagjai: Rame István, Bartók István, dr. Csécs Ervin, Kiss Barna, Makranczy László, Mácsai István és Sams Sándor elvtársak. Az üzemi bizottság elnöke Sams Sándor, alelnöke Makranczy László.

Makranczy elvtárs azt javasolta, hogy az új üzemi bizottság tegyen tisztogató látogatást a polgármesternél s ott egyben követelje azt,

hogy a fizetéseknek legalább felét természetben kaphják az üzemi dolgozói. A javaslatot egyhangúan elfogadták.

Radó István elvtárs a küszöbön álló B-lista politikai és gazdasági jelentőségéről beszélt. Az üzemi dolgozói egy emberként követelik az olcsó és demokratikus állampévezet mielőbbi megteremtését. Felháborodással figyelik a debreceni egyetemen előretörő reakciót és ez ellen elesen tiltakoznak. A következő határozatot táviratilag küldték fel Nagy Ferenc miniszterelnöknek:

Mi, a debreceni Világítási Vállalat munkásai pártkülönbség nélkül követeljük a közigazgatás azonnali megtisztítását a régi, reakciós köztársaságunk érdekeit semmibevevő elemektől. Ebben a munkában feltétlenül szükséges a Szakszervezetek döntő szava. Ha ezt a kormány nem fogja biztosítani, úgy a magyar munkásság a jövőben cselekedeteire nézve minden felelősséget elhárít.

A Világítási Vállalat munkássága egész városunk dolgozóinak nevében követeli, hogy vessenek gátat a debreceni egyetemen szemérmelenül előretörő reakciónak. Az egyetemi igazolásokat vegyék revízió alá, az összes Halléból visszatérteket azonnal bocsássák el.

A Vagongyár az állampévezet haladéktalan megtisztítását követeli

Hétfőn üzemi ülés volt a Vagongyárban, amelyen az üzemi dolgozók hatalmas létszámában, mintegy ezerhatszáz vettek részt. Molnár József szakszervezeti titkár elvtárs az üzemi bizottságok jelentőségéről beszélt. Sándor László elvtárs, a Szakszervezeti Bizottság kiüldöztette a munkásság egy év alatt elért sikereit méltatta és arra figyelmeztetett, hogyha a dolgozók nem fogják össze egységesen a reakció ellen, akkor minden eddigi eredmény elvesz.

Az üzemi gyűlés a Vagongyár üzemi munkássága nevében haározatilag kimondta, hogy az állampévezet megtisztítását haladéktalanul végre kell hajtani, a B-listázásnál a Szakszervezetnek döntő beleszót kell biztosítani. E határozatot a vagongyári munkásság táviratilag elküldte a miniszterelnöknek, a Szakszervezeti Tanácsnak, Rákosi és Szakasits elvtársaknak.

Nagygyűlésen követelik a vasutasok a közigazgatás és a MÁV megtisztítását

Március elsején, pénteken délután 3 órakor a DVSC pályán, a Sportcsarnokban a vasutas munkásság nagygyűlést tart. A nagygyűlésen valamennyi vasutas-tagozat megjelölik. A gyűlés előadói Szabó István elvtárs, a Magyar Kommunista Párt területi titkára és Szabó István szociáldemokrata nemzetgyűlési képviselő elvtárs. A nagygyűlésen tárgya az állami és közigazgatási apparátusban, valamint a MÁV-nál helyet foglaló reakció felszámolása lesz.

Az állam és a dolgozók érdekét elsősorban és súlyosan érintő kérdésben Debrecen összmunkássága után a debreceni MÁV munkássága is állást foglal a nagygyűlésen.

MINDENNEMŰ PAPIRÁRÚK

csomagolópapírok
levélmappák
cigarettpapírok

állandóan kaphatók nagybani árban

Goldstein és Reichman
papírnagykereskedőknél
Csokonai-utca 3

Textil- és rövidáru

kereskedésemet megnyitottam

Friedman Miklós

Csapó-utca 7 és Csokonai-utca 2. számú üzlethelyiségekben

Forgalmiadó-tömb

és az alkalmazottak adójának lerovásához

illetménykimutatás

Kapható a „Szaharság”-nyomdában, Bajcsy-Zsilinszky-u. 16

Lássunk tisztán a kalória kérdésében!

Amióta a bérek és árak mérték-telen versenytfutása megkezdődött, pártunk fontartás nélkül harcolt a munkabéreknek oly módon való megállapításért, mely a dolgozóknak legalább elemi létszükségleteit biztosítja. Hónapok óta követelte a munkásság a mozgó bérekalát, a béreknek a mindenkori árakhoz való igazítását.

A kalória-rendelet

döntő lépést jelentett ezen az úton. A munka ellenszolgáltatásának nagyobb részét kiterő természetbeni juttatások egységárának hátról-hétre való megállapítása elegendő már biztosítja a dolgozók megél-letését. Minden új rendeletnek állandó együttjárója, a kezdeti bizonytalanság, azonban ezúttal sem maradt el s a rendelet végrehajtásánál fölmerültek olyan jelenségek, amelyek részben a munkaadóknál, részben a munkavállalóknál bizonyos ellenállásokat váltottak ki s kisebb-nagyobb nézetkülönbségekhez vezettek.

Nemcsak korai, hanem a leg-messzebbmenetűen helytelen volna ezekből a jelenségekből a kalória-rendeletre nézve hátrányos következtetéseket levonni. Az árak terén uralkodó káoszról a kalóriarendelet jelentő a dolgozók számára ki-vezető utat s ha akadnak is gátló momentumok, azt tapasztalhatjuk, hogy a Gazdasági Főtanács hátról-hétre igyekszik módosító rendelkezé-ssével elhárítani ezeket az akadá-lyokat.

Legszűkebb nézetkülönbségekre a hatósági élelmiszerjegyeknek a kalóriajuttatások keretében való bevonása szolgáltatott okot. Ezt már teljes mértékben tisztázta a Gazda-sági Főtanács legutóbbi rendelete. Feltétlenül szükséges azonban, hogy a még fennálló vitás kérdésekben is nyugvópontra kerüljön a termé-szetbeni juttatások kérdése. Tízen tíz pont elsősorban:

természetben, vagy pénzben

fizessék-e a járandóságokat? Bár a rendelet világosan kimondja a juttatások természetben való ki-telését, néhol éppen a munkásság köréből merül fel az a kívánság, hogy ezeket a juttatásokat mégis inkább pénzben fizessék. Az aznap-i árak alapján, papíron ceruzával számoló munkás néha meglepe-tlenül tapasztalja: jobban jött vol-na ki, ha heti kalóriajuttatását nem természetben, hanem pénzben kapja. Valóban — különösen vidé-ken — előfordulhatnak ilyen ese-tek. Vegyük azonban kissé alapo-sabban szemügyre a kérdést. Az első és egyetlen cél: a dolgozók élelemhez való juttatása. A Gazda-sági Főtanács bizonyos keretet áll-apított meg erre vonatkozóan. Ez a keret a heti kalóriamennyiség. Ha ezt a mennyiséget a munkaadó élelemben fizeti, teljes mértékben biztosítva van ezzel a dolgozó ter-mészetbeni ellátása. Ha pénzben fi-zeti, számos olyan körülmény adód-hat, mely megnehezíti, sőt néha le-hetelenné is teszi azt. Ha a kaló-ria pénzbeli ellenértéke kisebb, mint a megfelelő élelmiszer ára, magától értetődő, hogy rosszul jön ki a munkavállaló. Vegyük tehát azokat az eseteket, melyeknél a pénzbeli ellenszolgáltatás lenne na-gyobb s látszólag a természetbeni juttatásra „fizet rá” a munka-vállaló.

Az alapvető szempont

itt az infláció további növelésének megállása. A vállalatok legna-gyobb részének módjában áll az élelmiszereszeket cserélni formájában beszerezni. Ha pénzben fi-zet-

a munkavállaló maga vásárolja meg a szükséges élelmiszereszeket s ezáltal újra mértéktelenül növeli az árupiac pénzforgalmát, újabb túp-ot ad az inflációnak. Végső fokon ön-maga megélhetését nehezíti meg pénzének értéktelenebbé tételével. Nem szólva arról, hogy nagyon el-nyesztő része csupán a munkássá-g-nak, mely ilyen módon akár csak pillanatnyi előnyökös is jutna. A dolgozók zöme, különösen a nagyvárosi dolgozók, a pénzbeli kalóriamegváltásért keresőbb élel-miszert vásárolhatna az előírt mennyiségnél. Az a helyzet állna tehát elő, hogy a dolgozók egész kis részének látszólagos, pillanatnyi előnyét a magyar dolgozók ösz-szesége sokszorosan finetné meg.

Ha azonban alaposabban szem-ügyre vesszük ezeket a pillanatnyi előnyöket, meg fog világosodni előtünk, hogy ezek is csak

látszólagosak

a valóságban nem állanak fenn. Tegyük fel, hogy azért az egyenlítő-pengőért, melyet a munkás a kaló-ria megváltásként — pénteken ké-hez kap, a pénteki árak szerint valóban valamivel többet vásárol-hatna, mint amennyit természet-beni juttatás képpen ugyanakkor pénteken élelmiszereszeket kapna kéhez. Felvetődik azonban a kér-dés: vajon el tudja-e vásárolni már pénteken az egész összeget? Mert, ha már csak másnap vásá-rol, lényegesen kevesebbet kap érte s ha — mint ez legtöbb eset-ben valóban fennáll — a pénz egy-részt csak a következő hét elején tudja elvásárolni, kiderül, hogy tetemesnek hitt kalóriamegváltása nevésségesen elegendő vásároló erejű összegre zsugorodott össze. Szár-szor is meg kell rágnia tehát min-den dolgozóknak, mielőtt kimondaná saját megélhetése felett a halálos ítéletet: a kalóriajuttatásoknak pénzzel való megváltását.

Nézzük most az érem másik ol-dalát, a munkaadókat. A vállalatok nagyrésze minden erejével azon van, hogy pontosan eleget tegyen az előírásoknak, szép számmal for-dulnak azonban olyan esetek is, hogy a munkaadó a rendelet betűi között ügyesen bujkálva próbálja kijátszani a munkavállalót. Meg-tétlenek ez a pénzbeli megváltás és a természetbeni juttatás esetében is. Ha a munkaadó

pénzzel

váltja meg a kalóriajuttatást, leg-gyakoribb eset, hogy a megváltás késedelemes kifizetésével évez szá-mottevő törvénytelen előnyöket. Ha csak egy-két nappal később fizeti is ki az összeget, már jóval kisebb értékű pénzzel fizethet. A munkásság léteérdeke kívánja meg ennek a kérdésnek azonnali rendezését. Rendeletileg kellene megállapítani a késedelemes fi-zetéssel járó szankciókat, éppen-úgy mint a késedelemes adófize-tésnél. A dolgozókat éppen olyan védelem illeti meg, mint az állam-háztartást.

Még gyakoribb és biztosabb megoldást jelentene azonban mind a kollektív szerződésben megállapított mindenkori munka-béreknek, mind a kalóriamegváltás egységértékének adópengőben való megállapítása. Teljes mértékben megakadályozná ez a mun-kavállalók kijátszását s egy-szermind előnyösebb helyzetbe juttatná a törvényes kötelezettsé-geinek mindenkor eleget tevő mun-kaadóit is, mert módja nyílna arra, hogy hététközben befolyó pénzét ne bovertesse, hanem hététköz-ben is előlegfizetéseket eszközöl-hessen. — természetesen a min-

denkori adópengőben. Biztonságos nyújtna ez munkavállalóknak és munkaadóknak egyaránt, — a mun-kavállalóknak, mert védve lenne a munkaadó ellen, a munkaadónak pedig, mert realisabb kalkuláció alapján számolhatna s nem utólag kényyszerűne kalkulálni a hétről-hétre utólag megállapított kalória-megváltást.

természetben

Történeke visszatekintés a mun-kadók részéről olyan esetekben is, mikor a kalóriajuttatást nem pénzben, hanem

fizeti. A rendelet módor ad a mun-kaadóknak, hogyha az előírt élel-miszereszek valamelyikét nem tudná beszerezni, ahelyett hasonló kaló-riacímértékben más élelmiszeres ad-jon. Sok vállalat próbákozik meg azzal, hogy a drágább élelmisze-rek helyett ezen az alapon ugyan-olyan kalóriacímértékben, de lényeg-esen olcsóbban más élelmiszert juttasson munkásainak, tojás he-lyett babot, zsiradék helyett ten-genliszert. Mindez magától érte-ődően ellenkezik a rendelet szel-lemével, a dolgozók megelégedés-nek biztosításával. Előfordulhatnak olyan esetek, amikor a munkaadó valóban nem tud beszerezni vala-milyen élelmiszert, minden erővel meg kell azonban akadá-lyozni azt, hogy ezáltal a munká-sok hátrányos helyzetbe kerülje-nek.

A Gazdasági Főtanács a külön-böző élelmiszeres átlagára alap-ján állapítja meg a kalóriamegvál-tás összegét. Gondoskodni kell arról, hogy egy cikknek más cik-kelel való helyettesítése esetén ne csak a kalóriamennyiség legyen azonos, hanem a pénz forgalmi értéke is. Ne lehessen tehát szá-lonna helyett szójababot adni, ha-nem állapítsák meg teljes pon-tossággal, hogy melyik élelmiszert helyett milyen másik élelmiszert lehet fizetni a munkaadó.

Tekintetbe kell venni itt termé-szetesen, hogy az árak egymáshoz való viszonya az ország területén vidékenként változó s így a be-helyettesítés sem lehet mindenütt azonos. Léghelyesebb volna, ha ennek pontos körülményeit vidé-kenként

az egyes önkormányzatok

síjait hatáskörükben alapítanak meg. A debreceni dolgozók egy-ütetű megelégedését váltáná ki, ha ebben a kérdésben már a leg-közelebbi jövőben éppen Debrec-en járna elől. Törvényes akadály nincs, az önkormányzatoknak jog-guk van a rendeletek keretén be-lül, azoknak szellemében, a végte-hajlás módzataira nézve részlet-utasításokat adni.

Mindezek a szempontok azonban csupán a kezdeti nehézségek vele-jéről. A részletnehézségek mit sem vonnak le az osztatlan egész értékekből. A közeljövőben várható átfogó gazdasági rendelkezések hozzá fognak járulni a helyze-t teljes tisztázásához. A közvetlen eredmény pedig vitathatatlan: a dolgozók nem értéktelen papír-darabokban, hanem létfenntartá-sukhoz szükséges élelmiszereszek-ként meg munkájuk ellenérté-kei.

Hajdu Ferenc.

Még 3 napig

Debrecenben Bányai János
szókratész híró frászakérti gralológus

Okvetlen keresse fel!

Csapó-utca 18. l. em. 3. (Wiener-ház)
9-10-14-ig

A hallei

Az I. sz. nyugatosokot bizottság Rózsássy József elnöke alatt kedden ke- az igazolási eljárás dr. vadár egyetemi beszé- ügyében, aki a Halléba egyetemen német Sas-rende- tett rektora volt.

Az igazoló nyilatkozat se után megkezdődött Hí-fesszor kihallgatása. Az arra a kérdésre, hogy mi ta el Debrecen, azt y azért utazott fel Budape- felhívja a figyelmet az eg a klinikát súlyos helyzeté- lágozósgot teremtisen az eg ellentmondó rendelkezése- Arra azonban nem tudott választ adni, miért költöz családját is Budapestre, hogy része lenne az egyet-

Nem lesz

Az egyre nagyobb m- 616 gazdasági válság háló mind gyakrabban vetődő emberekben a kérdést: tavasszal? Mi lesz, ha es a készletek, vajjon éhínség az országra? A reakciós igyekezetek még szilán- maguk terjesztik a rém- hogy Magyarországon már tavasszal nem lesz gabona.

A Közlétési miniszter- falos kimutatásából meglá- hogy bár az ország éle- helyzete korántsem rózsás, inség veszélye egyáltalán áll fenn. A begyűjtött és tartalába vett készlet febru- ián a következő volt:

Búza	219.560 ma-
rozsa	158.870

A páculjárt kilinc

A Magyaralkalmazotta- zoló bizottsága aural népellenes magatartása áthelyezésre illette Csér- nos OTI tisztviselőt. M- durva magatartására é- dőltek keseresen pan- tak. Csérniket a rende- nek megfelelően Széks helyezték át.

Óry István főispán át

OTI-hoz, hogy sem- meg az áthelyezést. A finoman és helyesen az szolta, hogy ez az OTI Csérnik ezt követően- gős Pestre utazás ö- adott kifejezést. Az ügy a torlódott munkára kozza az engedélyt akk- adta meg, Csérnik erre- tudjuk a demokrácia, v munkaegyelem névbe felment Pestre. Ott fő- intézte, mert azért OTI-központban is van. „lelt: okosan beszélni” áthelyezését visszavont ráadásul önkéntes tá- igazoltnak tekintették, mint az „elintező” an- kintette. Csérnik diadal visszajött.

A kerületi választ- munkásokból és munká- ból álló gyűlése a reakt- ráadásul önkényesen t- mellettük tisztviselő- nali hatállyal való elbe- sít mondta ki.

Várjuk, hogy kihez a fűrge Csérnik, akik az kat gáncosított „zug-iga- zottság” kisebb bünté- sujtott népellenes mag- sáért, mint amilyent te a demokráciával összefo- les viselkedésével önm- szerezett.

